

Asia: VN/23866/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain liitteen muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

SAK:n lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain liitteen muuttamisesta

Suomi on sitoutunut päästövähennystavoitteisiin, jotka on kirjattu myös ilmastolakiin. Ilmastolaki edellyttää, että Suomen kasvihuonekaasupäästöt vähenevät vuoden 1990 tasosta 60 prosenttia vuoteen 2030 mennessä, 80 prosenttia vuoteen 2040 mennessä ja 90–95 prosenttia vuoteen 2050 mennessä. Lakiin on myös kirjattu Suomen tavoite olla hiilineutraali vuonna 2035 ja hiilinegatiivinen tämän jälkeen.

Tavoitteiden toteutuminen ei ole mahdollista ilman taakanjakosektorin tavoitteiden täyttymistä. Keskeisessä roolissa on liikenteen ja maatalouden päästöjen vähentäminen sekä pienet teollisuuslaitokset. Markkinaehtoisen kehityksen nykyuralla ei ole mahdollista päästä Suomen 2030 liikenteen päästövähennystavoitteisiin. Alentamalla liikennepolttoaineiden verotusta hallitus laiminlyö näitä ilmastotavoitteita.

Päästövähennystoimenpiteiden kustannukset eivät välttämättä jakaudu oikeudenmukaisesti, joten liikenteen päästöohjauksen tulee kompensoida pieni- ja keskituloisille silloin, kun se on tarkoituksenmukaista. Esimerkiksi tuloerot eivät saisi kasvaa veropolitiikan myötä. Kompensaatiotoimenpiteiden ei tule kuitenkaan mitätöidä tavoiteltua päästöohjausvaikutusta.

Talouspolitiikan arviointineuvoston alkuvuoden selvityksessä (<https://www.sttinfo.fi/data/attachments/00659/d8527b91-ce36-4f98-a02b-6627012ff113.pdf>) on tuotu esiin tasapalautuksen tehokkuus muun muassa tulonjaon ja päästövähennysten kannusteiden näkökulmasta. Tämä edistäisi myös hallituksen poliittisia tavoitteita paremmin.

Liikennepolttoaineiden verotuotto laskisi esityksen seurauksena noin kuusi prosenttia. Ehdotettujen veromuutosten nettomääräinen vaikutus julkiseen talouteen olisi vuonna 2025 arviolta noin 120 miljoonaa euroa. Esityksen vaikutus on siis merkittävä ilmastopolitiikan ja julkisen talouden näkökulmasta. Vuoden 2021 arvion mukaan liikenteen verotuotot alenevat reaalisesti arvioiden vuoteen 2025 mennessä noin 0,8 miljardia euroa. Vuoteen 2030 mennessä liikenteen verotulot laskevat nimellisesti noin 1,1 miljardia euroa verrattuna vuoteen 2019. Nyt esitetyt muutokset pahentavat tätä budjettivajetta.

Esitys ulkoistaa kunnianhimoisen ilmastopolitiikan seuraavalle hallitukselle. On huomioitava, että polttoaineen hintaan vaikuttavat lukuisat tekijät, ei pelkästään kansallinen verotaso. Enemmän hintaan vaikuttavat esimerkiksi maailmanmarkkinahinnan heilahtelut. Pahimmassa tapauksessa hallitus toteuttaa esitetyt veronkevennykset ja tämä aiheuttaa välittömän budjettivaikutuksen sekä heikentää ilmastopolitiikan uskottavuutta. Lopputuloksena liikennepolttoaineiden kokonaishintataso ei kuitenkaan laske.

Laaka Mari
SAK ry